

Svar från SPP på frågor beträffande avtal om pensionsförsäkring med fortlöpande premieinbetalning och om partiell inlösen av pensionsutfästelse

Omfattning av försäkringsavtalen

1. Vilka fördelar innebär försäkring av pensionsåtaganden jämfört med avsättning till pensionsstiftelse respektive förvaltning av medel i egen balansräkning?

Vid en jämförelse mellan olika tryggnadsformer måste ställning tas till följande:

- hur räknas fram det nödvändiga kapitalet
- vem förvaltar det nödvändiga kapitalet
- vem bär riskerna
- vem bär kostnaderna

och även till olika antaganden om:

- dödlighet/förväntad livslängd
- ränta
- säkerhet
- omkostnader.

Först därefter blir en jämförelse mellan möjliga tryggnadsformer adekvat.

Det är även viktigt att beakta vem som förvaltar kapitalet, vem som bär riskerna och vem som står för kostnaderna.

För- och nackdelar med skuldföring med kapitalförvaltning

Fördelar

- Möjlighet till högre avkastning
- Placeringen kan styras/påverkas
- Ej avkastningsskatt
- Egen dödsfallsvinst
- Kapitalet kvar i kommunen

Nackdelar

- Lägre avkastning minskar matchade andel skuld/ utbetalning
- Kapitalets ändamål kan ändras
- Aktuariella och finansiella risken är kvar
- Administrationen kostar
- Kapitalförvaltningen kostar
- Hela det samlade skulden kan räknas om (en del av den aktuariella risken)
- Kostnad för att köpa administration
- Ingen premiebefrielse/dubbla kostnader vid sjukersättning

Arbetsgivarens ansvar vid tryggande i egen regi

- Registerhållning
- Pensionsberäkningar
- Pensionsskuldberäkningar
- Pensionsutbetalningar
- Information till anställda
- Redovisningen av pensionsförmåner i årsredovisningen

För- och nackdelar med pensionsstiftelse

Fördelar

- Möjlighet till högre avkastning som ger lägre pensionskostnader
- Överskott ger skattefri reserv utan särskild löneskatt
- Placeringen kan påverkas
- Återläningsmöjlighet
- Egen dödsfallsvinst

Nackdelar

- Kapitalet lämnar kommunen
- Lägre avkastning ger högre pensionskostnader
- Aktuariella och finansiella risken är kvar
- Administrationen kostar
- Kapitalförvaltningen kostar
- Skulden som stiftelsen ska matcha kan räknas om vilket kan kräva ny avsättning
- Ingen premiefrielse
- Det juridiska ansvaret kvar hos kommunen

För- och nackdelar med försäkringslösning

Fördelar

- Garanterad avkastning
- Möjlighet till högre avkastning
- Överskott ger premiebetalning
- Försäkringsgivaren bär de aktuariella och de finansiella riskerna
- Premiefrielse
- Redan inbetald premie kan inte räknas om vid ändrade beräkningsparametrar

Nackdelar

- Ingen placeringspåverkan
- Särskild löneskatt för premien
- Ingen arvsvinst
- Avkastningsskatt
- Det juridiska ansvaret för pensionsutfästelsen är kvar hos kommunen

2. Vilka förmåner omfattas av försäkringsavtalen och vilka omfattas inte (FÅP, f.d. KÅP, efterlevandeskydd, premiefrielseförsäkring etc.)? Vilka personal- och politikergrupper kan bli föremål för försäkring?

SPP har ett speciellt utbud för att trygga de kommunala pensionerna. Produkterna följer kollektivavtalens krav och villkor. SPP erbjuder:

- Löpande försäkring för KÅP/ FÅP
- Inlösen av IPR97
- Inlösen av livränta 070101
- Efterlevandepension till vuxen och barn
- Premiefrielse
- Inlösen av fastställda PA-KL livräntor

Förutom dessa erbjuder vi:

- Alternativ KÅP/FÅP baserad på "frilagd premie" för chefer eller andra utvalda grupper av anställda
- Särskild avtalspension i vissa fall
- Andra alternativa chefslösningar som är inte knutna till KAP-KL, t ex ålderspension med premietrappa
- Nettofixerade ålderspensioner, livränta för PBF

I vårt kommunsortiment ingår även löneväxling via Electum eller direkt genom SPP/Handelsbanken liv.

För Alternativ KÅP/FÅP och löneväxling kan den försäkrade välja:

- Traditionell förvaltning (garanterad ränta) eller fondförvaltning
- Återbetalningsskydd
- Familjeskydd

De andra försäkringarna tecknas med traditionell förvaltning (garanterad ränta).

Vi försäkrar inte:

- Efterlevandepension och premiefrielse för den som är inte fullt arbetsför i tjänsten
- Bruttosamordnade pensioner
- Pensioner som samordnas med annan inkomst

3. Många kommuner och landsting delar på själva administrationen av pensioner och försäkring av dessa åtaganden. Det kan också bli fallet vid upphandling av försäkring i nytt bolag. Vilka blir konsekvenserna i sådant fall och skiljer sig kostnaderna i så fall jämfört med om administration och försäkring sköts av ett och samma bolag?

Traditionellt har kommuner och landsting upphandlat pensionsadministration och försäkring (i den mån försäkring över huvud taget upphandlats) hos samme administratör. Det finns regelmässigt ett stort antal arbetsgivare som upphandlar pensionsadministration och – utan att det anges i upphandlingsunderlaget – anser att de därmed även upphandlat en försäkringslösning, vilket enligt vår uppfattning strider mot LOU:s regler.

Bland SPP:s kunder finns kommuner som har administrationen hos oss och försäkringen hos en annan leverantör och tvärt om. Kundernas val har vi uppfattat som att de sökt – och förhoppningsvis också funnit – den mest kostnadseffektiva lösningen på så sätt. Det handlar i grunden om en och samma leverantör är bäst både på administration och på försäkring. Den leverantör som har kostnadseffektiva system för hantering av skuldförda förmåner behöver nödvändigtvis inte erbjuda den bästa försäkringslösningen eller ger de bästa villkoren och kapitalavkastningen.

Vår uppfattning är därför att det ur ett ekonomiskt och villkorsmässigt perspektiv är en fördel för kommunerna och landstingen upphandlar de två delarna separat.

Om kommunen väljer en annan leverantör för försäkringen medför det ett ytterst begränsat merarbete för kommunen eftersom pensionsuppgifterna måste nå två mottagare. Det gäller både årliga löne- och anställningsuppgifter samt uppgifter om pensionsuttag. Praktiskt handlar det om att skicka datafiler till två olika adresser.

I det fall att pensionsadministrationen finns hos en leverantör och arbetsgivaren upphandlar försäkring hos en annan för delar av beståndet förordar SPP en lösning som innebär att försäkringsgivaren övertar samtliga pensionsuppgifter för det bestånd som ska försäkras från administratören. Detta innebär en enklare hantering för arbetsgivaren och säkerställer att de pensionsuppgifter som används för försäkringen blir rätt. Underhands kontakter med KPA och Skandia pekar mot att båda bolagen delar SPP:s uppfattning i denna fråga.

Vår slutsats är att den eventuella merkostnad som kan uppstå i hanteringen hos arbetsgivaren av två leverantörer mer än väl uppvägs av att kunna välja den mest kostnadseffektiva pensionsadministrationen respektive försäkringslösningen.

Premier och avgifter, beräkning och beståndsdelar

4. Hur är premien sammansatt? Vilka antaganden om ränta ingår i skuldberäkningen? Hur beräknas avkastningen som ligger till grund för premieberäkningen enligt försäkringsavtalet? Vad händer om kapitalförvaltningen inte genererar den avkastning som förutsatts?

En premie för en ålderspension som betalas ut till den försäkrade (den anställda) från en viss ålder så länge hon lever består av:

- sparpremie som bygger upp det kapital som sedan ska utbetalas
- omkostnadspremie

Sparpremien beräknas med en antagen förväntad livslängd och med en garanterad ränta.

Omkostnadspremien omfattar försäkringsgivarens omkostnader, säkerhetsbelastningen och belastningen för avkastningsskatt. Denna premie beräknas inte utan tas ut i form av räntebelastning. Sådana belastningar finns inte för skuldberäkning.

Dessa antaganden skiljer sig från dem som används för skuldberäkningen men de är olika för de olika försäkringsbolagen också. Det är försäkringsbolagets chefsaktuarie som fastställer den garanterade räntan samt dödligheten.

Den garanterade bruttoräntan för SPP:s kommunprodukter ligger på 2,5 % för inlösen och på 3 % för löpande försäkring (jämfört med 2,5 % för skuldberäkningen).

5. Vad händer ekonomiskt om det inträffar avvikelser från gjorda antaganden (Till exempel livslängd eller förändringar till följd av beslut i pensionsnämnden). Justeras premien efter faktiska utfall?

Det är försäkringsgivaren som bär det ekonomiska ansvaret för de gjorda antagandena om livslängd, ränta och kostnader. I ett ömsesidigt bolag är det kollektivet som "betalar" för konsekvenserna av eventuella felaktiga antaganden. I ett vinstutdelande bolag, som SPP, är det SPP som bär det ekonomiska ansvaret och om kapitalet i försäkringen inte räcker måste SPP skjuta till pengar.

Redan betald premie kan inte räknas om. Hos de försäkringsgivare som tillämpar s.k. engångspremie i serie kan de kommande premierna ändras, räknas om, om försäkringsgivaren beslutar om ändrade beräkningsparametrar.

6. Ingår kostnaden för pensionsadministration i paketet om en kommun/ett landsting avtalar om försäkring?

Om kommunen tecknar försäkring, ingår alla kostnader som avser just den försäkrade förmånen: registrering av pensionsuppgifter, premieberäkning, fakturering, årligt pensionsbesked till den försäkrade, kundtjänst och alla kostnader för utbetalning. Kommunens enda kostnad för dessa förmåner är att skicka uppgifterna.

Däremot de andra, skuldförda produkterna ingår inte i hanteringen utan kommunen måste köpa de administrativa tjänsterna i vanlig ordning.

Vad händer vid vissa förändringar?

7. Vad händer om inte försäkringsbolagets samlade tillgångar räcker till fullgörandet av sina åtaganden t ex på grund av inflation eller andra förändringar som påverkar åtagandet som försäkrats?

För att ett försäkringsbolag inte ska hamna i obestånd finns olika regelverk och nyckeltal, som t ex placerings- och solvensregler, Finansinspektionens trafikljussystem m.m.

8. I vilken omfattning kan medel i en överskottsfond användas till att täcka kostnader för kommunens/landstingets pensionsförmåner. I vilken omfattning är den tillgänglig och är det några kostnader förknippade med att utnyttja fonden?

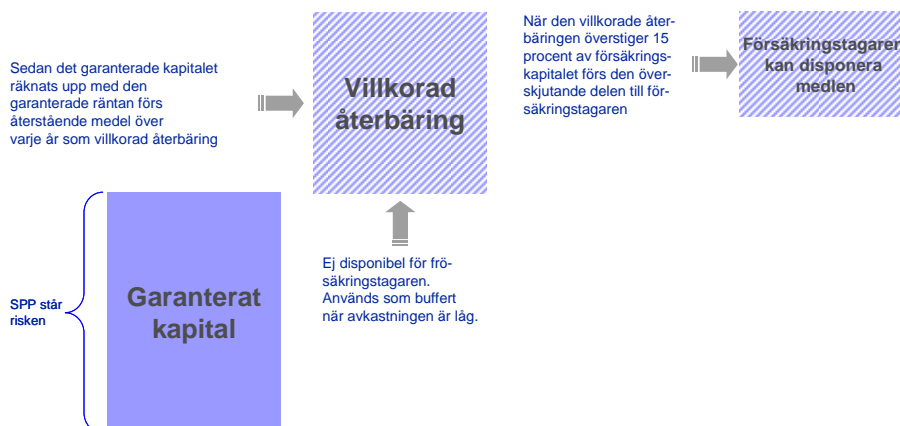
Överskottshantering av premiebestämda pensionsplaner

Den del av den villkorade återbäringen som överstiger 15 procent av försäkringskapitalet omvandlas till garanterad återbäring, utöver det garanterade kapitalet. Justeringen sker en gång per år. I praktiken innebär det att det garanterade kapitalet tillsammans med den garanterade återbäringen uppgår till minst 85 procent av det totala kapitalet, vid varje årsskifte. Den villkorade återbäringen – som är den icke-garanterade delen – kan öka eller minska till följd av avkastningens utveckling.

Överskottshantering av förmånsbestämda pensionsplaner

När den villkorade återbäringen, den icke-garanterade delen av försäkringskapitalet, överstiger 15 procent av försäkringskapitalet kan den överskjutande delen av överskottet disponeras av arbetsgivaren. Den villkorade återbäringen kan öka eller minska till följd av avkastningens utveckling.

Kommentar till överskottshanteringen av förmånsbestämda pensionsplaner

När överskottsmedel överstiger 15 % av det garanterade kapitalet flyttas medlen till kundens (kommunens) kundkonto hos SPP. Medel på kundkontot kan användas till premien för indexering (värdesäkring) eller för andra premier men kan även lyftas kontant och användas till vilket ändamål som helst. De 15 % som finns kvar i respektive försäkring är också kundens pengar men utgör en buffert som successivt flyttas över till kundkontot under utbetalningen när det garanterade kapitalet sjunker.

Utnyttjande av överskottsfondens medel medför inga kostnader.

9. Kan kommunen/landstinget upphöra med premieinbetalningen? Vad händer då?

Om kommunen/landstinget uppför med premiebetalningen beräknas ett fri-brev som motsvarar de inbetalda premierna. T ex om försäkringen avser FÅP motsvarar fribrevet den livränta som skulle beräknas per samma tidpunkt. Livräntan står kvar, indexeras och betalas ut när individen begär det, med beaktande av KAP-KL:s regler. Kapitalet genererar avkastning i vanlig ordning under tiden.

10. Kan kommunen/landstinget flytta det inbetalade kapitalet till annat försäkringsbolag till exempel vid ny upphandling av försäkringsgivare?

SPP har flytträtt för dessa förmåner men flytträtten är för närvarande stoppad av regeringen.

Kapitalförvaltningen

11. Kan kommunen/landstinget påverka hur och av vem kapitalet förvaltas?

Eftersom försäkringarna tecknas med traditionell förvaltning (förutom alternativ FÅP) kan kommunen inte påverka kapitalförvaltningen.

12. Hur ser tillgångsallokeringen ut enligt den finanspolicy/de placeringsriktlinjer som gäller för det förvaltade pensionskapitalet.

Förvaltningsinriktning för SPP:

Långsiktig placeringsstrategi

För att långsiktigt kunna täcka de garanterade åtaganden SPP har mot sina försäkringstagare placeras det mesta av tillgångarna i räntebärande värdepapper. Tyngdpunkten ligger på stats- och bostadsobligationer. Det kapital som placeras i aktier, placeras normalt i bolag som är noterade på aktiebörs eller auktoriserad marknadsplats. För att nå en god riskspridning på aktieplaceringarna speglas en stor del av portföljerna sammansättningen av de aktieindex de förvaltas gentemot.

Aktieförvaltningen

Aktieportföljen är uppdelad i ett antal indexerade delportföljer med de geografiska marknaderna Sverige, Europa och USA som bas. Den aktiva förvaltningen sker inom en pan-europeisk portfölj med ett begränsat antal aktier och en relativt lång investeringstid. Portföljen utgörs av bolag som analyserats utifrån ett antal kriterier som till exempel en stark företagskultur, goda finanser, utdelningstillväxt och ett bevisat värdeskapande. Då antalet innehav är få, finns möjligheten till en mer regelbunden och fokuserad kontakt med företagsledningarna i de ägda bolagen.

Ränteförvaltningen

Ränteförvaltningen består av två portföljer (en med nominella och en med reala ränteinstrument) där inriktningen i dagsläget enbart inriktas mot Sverige. Investeringarna i räntebärande värdepapper styrs utifrån förvaltarnas tro om ränteutvecklingen på kort och lång sikt samt den försäkringstekniska skuldens sammansättning. SPP har också investeringar i obligationer utgivna av företag då dessa bedöms ge en god avkastning.

Placeringsstillgångar

Genomsnittlig exponering i procent	Jan–Dec 2006
Aktier	36
Räntebärande	60
Fastigheter	0
Övrigt	4

Fördelningen inom varje placeringsslag per 31 december återfinns i årsredovisningen.

13. I vilken mån kan eventuella etiska riktlinjer hos kommunen tillåtas påverka kapitalförvaltningen?

Eftersom försäkringarna tecknas med traditionell förvaltning (förutom alternativ FÅP) kan kommunen inte påverka kapitalförvaltningen, vilket innebär att önskemål om etisk placeringsinriktning inte är möjlig.